

Voorstel CHI

(college van hoofdingelanden)

Registratienummer

26.0002145

Commissie Bestuur, Middelen & Waterketen

10 juni 2026

Datum behandeling D&H

26 mei 2026

Commissie Water & Infrastructuur

10 juni 2026

Portefeuillehouder

S.R.F. Ruiter

Datum vergadering CHI

24 juni 2026

Agendapunt

8

Onderwerp

Meerjarenperspectief 2027-2031

Voorstel

Het vaststellen van:

1. Het meerjarenperspectief 2027-2031;
2. De stijging van de belastingopbrengst, gemiddeld genomen over de heffingscategorieën watersysteemheffing en zuiveringsheffing, met 9,7% in 2027, 9,9% in 2028 en 2029, 3,6% in 2030 en 2,0% in 2031;
3. De jaarschijf 2027 als kader voor de begroting 2027.
4. Op basis van de toelichtingen in bijlage 4 een verzamelkrediet van € 208,51 miljoen beschikbaar te stellen voor:
 - a) Uitvoeringskrediet centrale vergistingsinstallatie van € 120,0 miljoen, waarmee het totaalkrediet uitkomt op € 124,0 miljoen (€ 4,0 miljoen voorbereidingskosten).
 - b) Aanvullend uitvoeringskrediet voor De Grote Verbouwing van € 79,0 miljoen, waarmee het totaalkrediet uitkomt op € 141,7 miljoen.
 - c) Uitvoeringskrediet vervanging waterbouwasfalt Helderse Zeewering van € 5,0 miljoen.
 - d) Uitvoeringskrediet overname windturbine Wervershoof en koppeling met rwzi Wervershoof van € 2,3 miljoen.
 - e) Uitvoeringskrediet vervanging zonnepanelen hoofdkantoor van € 0,15 miljoen.
 - f) Uitvoeringskrediet vervanging werkschip Zuiderzee van € 0,9 miljoen.
 - g) Uitvoeringskrediet vervanging groot materieel 2027 van totaal € 1,160 miljoen.
 - o Vervanging 3 maaiboten incl. trailer t.b.v. werf Kwadijk (€ 0,66 miljoen, looptijd 2027)
 - o Vervanging containervrachtwagen met haakarm t.b.v. werf Zwaagdijk (€ 0,5 miljoen, looptijd 2027-2028)
5. Het uitvoeringskrediet centrale vergistingsinstallatie na instemming van het algemeen bestuur onder te brengen in het uitvoeringskrediet van De Grote Verbouwing van de waterketen.
6. Het overboeken van de bestaande kredieten naar het krediet voor De Grote Verbouwing, waardoor het totaalkrediet uitkomt op € 265,7 miljoen.

Kern van de zaak

Leeswijzer

Met dit voorstel wordt het meerjarenperspectief (MJP) 2027-2031 aan u voorgelegd. Het voorstel start met een korte toelichting over het MJP. Vervolgens wordt een toelichting gegeven over het proces en de uitwerking van de uitgangspunten en het kader voor dit MJP. Deze uitwerking is van invloed op de belastingopbrengsten en reserves. Als laatste wordt een toelichting gegeven over de kredietaanvragen voor investeringen die in bijlage 4a tot en met g zijn toegevoegd.

Meerjarenperspectief 2027-2031

Het MJP is een richtlijn voor de inhoudelijke en financiële koers van de komende vijf jaar. In het MJP zijn onze effecten op hoofdlijnen beschreven met een opsomming van de resultaten die we willen bereiken. We brengen de focus aan op de belangrijkste punten voor de komende jaren. Deze zijn afgeleid uit het Waterplan 2022-2027 (21.0831544) en het coalitieprogramma 2023-2027 'Water verbindt' (23.0502330), waarin is afgesproken om de koers van de vorige bestuursperiode voort te zetten. Daarnaast is de huidige Deltavisie een vertrekpunt voor het MJP. Ook is opnieuw gekeken naar relevante ontwikkelingen in de wereld om ons heen, welke van invloed zijn op onze koers voor de komende vijf jaar. De toekomstvisie 2050+ wordt later vastgesteld dan dit MJP. De ontwikkelingen die hieruit voortkomen worden opgenomen in het volgende MJP en wordt nagedacht over de inhoudelijke lijn van de effecten, resultaten, prestaties en thema's. Hierdoor zijn in dit MJP geen aanpassingen hieraan gedaan.

Proces kaderstelling MJP

Vanuit de wens van het algemeen bestuur om eerder in het proces inhoudelijk betrokken te zijn en hiermee het eigenaarschap te vergroten is vooraf in een themasessie richting gevraagd aan het algemeen bestuur. Tijdens de themasessie zijn drie varianten voor het kader voor het MJP toegelicht en besproken. Dit heeft geleid tot financiële uitgangspunten en een financiële kader waarbij de jaarschijven van dit MJP gelijk zijn aan het vorige MJP 2026-2030 (variant 2). Een uitzondering wordt gemaakt voor grote voorziene ontwikkelingen zoals de Grote Verbouwing. Deze ontwikkelingen kunnen wel buiten het kader worden opgenomen in het MJP. Voorwaarde voor de uitzondering is dat deze ontwikkelingen grote financiële impact hebben vanaf 2027 en niet uitgesteld kunnen worden tot het MJP 2028-2032. Hiermee wordt voorkomen dat aparte bestuursvoorstellen aan het algemeen bestuur worden voorgelegd waarin om financiële middelen wordt gevraagd. Met deze kaderstelling wordt de doelmatigheid van de effecten verhoogd en zijn financiële mutaties via de vijf bestuurlijke categorieën¹ binnen het kader integraal opgelost. De jaarschijf 2027 uit dit MJP is het kader voor de begroting 2027.

Uitwerking financiële uitgangspunten en kader

In dit MJP zijn de financiële uitgangspunten en het kader uitgewerkt. Met de uitwerking van deze variant, waarbij de jaarschijven van dit MJP gelijk zijn aan het vorige MJP 2026-2030, is gekeken naar waar geprioriteerd kan worden, zijn risico's afgewogen en is een goede stap gezet in doelmatigheid. Dit betekent dat in dit MJP zoveel mogelijk rekening is gehouden met de ontwikkelingen waar we nu weet van hebben. In de toekomst staan we wellicht voor andere uitdagingen. Ook zijn in dit MJP programma's waarvan de planperiode eindigen en opnieuw starten vanaf 2028 en verder zoals de Kaderrichtlijn Water, Ruimtelijke adaptatie en Waterveiligheid anno 2030, niet opgenomen. Hierover moeten eerst bestuurlijke keuzes gemaakt worden.

Binnen de jaarschijven zijn diverse mutaties verwerkt voor zowel de exploitatie als investeringen, volgens het principe van het inzetten van structurele overschrijdingen voor structurele overschrijdingen en incidentele overschrijdingen voor incidentele overschrijdingen. Voor deze mutaties geldt dat per saldo over de jaren heen aan het financiële kader wordt gehouden. Ook de benodigde formatie voor onder andere De Grote Verbouwing, Wet Open Overheid, onderhoud en adviseurs in de bedrijfsvoering past binnen het financiële kader. Wel is een groei te zien in het aantal fte's. Doordat de mutaties binnen het financiële kader passen wordt geen gebruik gemaakt van de uitzondering om af te wijken van het kader voor grote voorziene ontwikkelingen, ook niet voor De Grote Verbouwing. Voor de investeringen is een stijging te zien in het investeringsvolume. Dit komt grotendeels door de centrale gistingsinstallatie en De Grote Verbouwing.

¹ De vijf bestuurlijke categorieën zijn: taakuitoefening, wet- en regelgeving, autonome ontwikkelingen, heroverweging van eerdere besluiten en bestuurlijke keuzes (discretionaire ruimte).

Belastingopbrengsten en reserves

We sturen op een gezonde financiële positie waarin we zo min mogelijk lasten doorschuiven naar de toekomst. Dit houdt onder andere in dat de standen van de bestemmingsreserves voor tariefsegalisatie vanaf 2029 positief staan en dat we rekening houden met grote opgaven die op ons afkomen met naar verwachting op termijn grote kostenstijgingen (buffer voor de toekomst).

Binnen de jaarschijven zijn diverse mutaties verwerkt voor zowel de exploitatie als investeringen, deze vallen per saldo binnen het financiële kader. In het MJP zijn grote financiële ontwikkelingen opgenomen waaronder De Grote Verbouwing die drukken op de zuiveringsheffing. Zonder ingrijpen staat de reserve zuiveringsheffing niet positief in 2029. Het gewogen gemiddelde stijgt ten opzichte van het MJP 2026-2030. In bijlage 1 is een toelichting opgenomen met de afweging van het dagelijks bestuur voor de belastingopbrengsten en reserves. De gevolgen voor de belastingopbrengsten zijn weergegeven in de volgende tabel:

Gemiddelde stijging belastingopbrengsten in %	2027	2028	2029	2030	2031
MJP 2026-2030 (vorig MJP)					
Watersysteemheffing	6,4%	6,4%	6,4%	6,3%	2,0%
Zuiveringsheffing	12,2%	12,2%	12,2%	2,0%	2,0%
Gewogen gemiddelde	8,8%	8,9%	8,9%	4,3%	2,0%
MJP 2027-2031 (huidig MJP)					
Watersysteemheffing	5,7%	5,7%	5,4%	5,1%	2,0%
Zuiveringsheffing	15,4%	15,4%	15,3%	2,0%	2,0%
Gewogen gemiddelde	9,7%	9,9%	9,9%	3,6%	2,0%

De wegensheffing is uit de gemiddelde stijging van de belastingopbrengsten gehouden, omdat het uitgangspunt is dat de wegen in 2026 zijn overgedragen. Vooral nog is de verwachting dat we met ingang van 2027 geen wegensheffing meer innen.

Kredietaanvragen voor investeringen

Een wijziging ten op zichte van het proces van het MJP 2026-2030 is dat de kredietaanvragen voor investeringen die in het MJP zijn opgenomen gelijktijdig worden voorgelegd aan het algemeen bestuur. Een kredietaanvraag is het formele besluit van het algemeen bestuur om een specifiek bedrag aan financiële middelen beschikbaar te stellen voor een bepaalde investering. Het gelijktijdig voorleggen draagt bij aan een integraal beeld en de doelmatigheid van de besluitvorming. Daarnaast wordt de bestuurlijke en ambtelijke druk gedurende het jaar verminderd. Mocht een onvoorziene en onverwachte situatie zich voordoen, zoals de wateroverlast crisis in 2021, dan is het altijd mogelijk om een voorstel aan het algemeen bestuur voor te leggen.

In het boekwerk van het MJP staat per effect de afwijkingen van de investeringen ten opzichte van het vorige MJP benoemd. De bedragen in het boekwerk verschillen van de kredietaanvragen die in de bijlage zijn opgenomen. Dit komt doordat:

- In het boekwerk van het MJP alleen de afwijkingen zijn opgenomen en niet het totaal van de investering;
- In het MJP zijn de bedragen opgenomen na fasering (70-80-90-100 procent), welke van invloed is op de zekerheid van de uitgaven. Hierdoor neemt de betrouwbaarheid van de investeringsplanning toe. Bij een kredietaanvraag wordt het bedrag voor fasering gehanteerd. Het bedrag voor fasering is het totaal aan krediet dat benodigd is. Het bedrag na fasering wordt gehanteerd om de kapitaallasten te berekenen. Voor het berekenen van kapitaallasten wordt een investeringsplafond van € 40 miljoen per jaar voor het totaal van

de investeringen gehanteerd. Dit plafond is gebaseerd op het historische uitgavenpatroon waaruit blijkt dat gemiddeld niet meer dan € 40 miljoen per jaar aan investeringen worden gerealiseerd.

Een voorbeeld is de kredietaanvraag waterbouwasfalt Helderse Zeewering onder prestatie P078. Dit betreft een investering die was opgenomen in het vorige MJP 2026-2030. De investering is in tijd verschoven en ook zijn de uitgaven hoger. In het boekwerk van het MJP is een bedrag van € 3,5 miljoen opgenomen na fasering (70%). In de kredietaanvraag staat het totale bedrag voor de investering van € 5,0 miljoen.

De kredietaanvragen zijn opgenomen in het besluit van voorliggend voorstel en per kredietaanvraag is in de bijlagen (4a t/m g) een toelichting gegeven.

Strategie en beleid

We hebben ons ingezet om een evenwicht te vinden tussen het bereiken van de maatschappelijke effecten (onze doelen), de onzekere economische situatie en het beperken van de belastingstijging voor de burger. Op deze manier geven we met dit meerjarenperspectief vorm aan onze rol als betrouwbare, transparante, kostenbewuste en vooruitstrevende overheidsorganisatie. Met als doel om een maatschappelijk verantwoorde overheid te zijn die zorgt voor leefbaarheid in Hollands Noorderkwartier.

Eerdere besluiten

17/10/2012 (CHI) Deltavisie (12.0031797)

15/12/2021 (CHI) Waterplan 2022-2027 (21.0830187)

12/06/2024 (CHI) Meerjarenperspectief 2026-2030 (25.0389112)

Kansen en risico's

Risico's indien u instemt met dit voorstel:

Het MJP 2027-2031 biedt een inschatting van de toekomstige financiële en operationele ontwikkelingen binnen onze organisatie. De realisatie van het MJP kan zowel positief als negatief afwijken van de huidige inschattingen. We zijn daarbij afhankelijk van externe factoren zoals de energieprijzen, inflatieontwikkeling, grondstofprijzen en maatschappelijke ontwikkelingen. De verwachtingen kunnen wijzigen door grote veranderingen in externe factoren. We wegen deze mee in onze projecten, de rapportages en de begroting. Onze beheersmaatregelen kunnen de impact van een risico vaak slechts beperkt mitigeren. Wij beoordelen op dat moment hoe we ze opvangen. Hierbij kunnen we in ieder geval in het begrotingsjaar komen met een voorstel tot begrotingswijziging en/of gebruik maken van de algemene reserve. We houden de ontwikkelingen nauwlettend in de gaten en beoordelen het effect op ons waterschap. In het MJP benoemen we in paragraaf 5.3 een aantal onzekerheden per effect.

Risico's indien u niet instemt met dit voorstel:

Vanuit het Waterschapsbesluit zijn we verplicht om een meerjarenraming af te geven. Indien u niet instemt met dit voorstel voldoen we niet aan deze wettelijke verplichting en staan we niet gesteld voor de nabije toekomst. Dit kan leiden tot imagoschade. Daarnaast is het noodzakelijk om meerjarig te kunnen sturen en richting te geven aan ons werk. De eerste jaarschijf is kaderstellend voor de begroting.

Financiële consequenties

Het MJP is uitgewerkt aan de hand van het kader waarbij de jaarschijven gelijk zijn aan het MJP 2026-2030. Hiervoor zijn afwegingen gemaakt in prioritering en risico's. De stand van de

Datum
26 mei 2026

bestemmingsreserves voor tariefseglisatie is ultimo 2029 € 0,2 miljoen positief.
Gedetailleerde informatie over de financiële consequenties zijn opgenomen in het MJP.

Communicatieaspecten en participatie

Dit meerjarenperspectief wordt na vaststelling bekend gemaakt op de website.

Overige consequenties en vervolg

Na vaststelling door het algemeen bestuur wordt het meerjarenperspectief 2027-2031 aan onze toezichthouder, de provincie Noord-Holland, aangeboden.

Bijlagen

Bijlage 1: Toelichting afweging dagelijks bestuur voor de belastingopbrengsten en reserves (aangehecht)

Bijlage 2: CHI-besluit (26.0002143)

Bijlage 3: Boekwerk Meerjarenperspectief 2027-2031 (26.0002135)

Bijlage 4: Kredietaanvragen investeringen a t/m g

- a) Uitvoeringskrediet centrale vergistingsinstallatie (26.0390482)
- b) Aanvullend uitvoeringskrediet voor De Grote Verbouwing (26.0406818)
- c) Uitvoeringskrediet vervanging waterbouwasfalt Helderse Zeewering (26.0425416)
- d) Uitvoeringskrediet overname windturbine Wervershoof en koppeling met rwzi Wervershoof (26.0389587)
- e) Uitvoeringskrediet vervanging zonnepanelen hoofdkantoor (26.0407204)
- f) Uitvoeringskrediet vervanging werkschip Zuiderzee (26.0410311)
- g) Uitvoeringskrediet vervanging groot materieel 2027 (26.0407149)

College van dijkgraaf en hoogheemraden,

de secretaris,

M.J. Kuipers

de voorzitter,

ir. R.P.G. Bosma

Bijlage 1: Toelichting afweging dagelijks bestuur voor de belastingopbrengsten en reserves

We sturen op een gezonde financiële positie waarin we zo min mogelijk lasten doorschuiven naar de toekomst. Dit houdt onder andere in dat de standen van de bestemmingsreserves voor tariefsegalisatie vanaf 2029 positief staan en dat we rekening houden met grote opgaven die op ons afkomen met naar verwachting op termijn grote kostenstijgingen (buffer voor de toekomst).

Hieronder wordt toegelicht wat de afweging van het dagelijks bestuur is geweest om te komen tot de gemiddelde stijging van de belastingopbrengsten en de standen van de reserves die zijn verwerkt in het MJP 2027-2031.

Zonder ingrijpen staat de bestemmingsreserve voor tariefsegalisatie voor de zuiveringsheffing niet positief in 2029. Dit betekent dat het niet mogelijk is om de belastingopbrengsten gelijk te houden aan het vorige MJP 2026-2030.

Een mogelijkheid voor de belastingopbrengsten is om de uitwerking van het kader en het uitgangspunt voor een positieve stand van de reserves door te voeren in de belastingopbrengsten. Dit houdt in dat het percentage van de belastingopbrengst voor de zuiveringsheffing stijgt om te zorgen voor een positieve stand van de reserve zuiveringsheffing en het percentage van de belastingopbrengst van de watersysteemheffing hetzelfde blijft. Hierdoor stijgt de gewogen gemiddelde belastingopbrengst en ligt minder in lijn met het vorige MJP.

Een andere mogelijkheid is om de gewogen gemiddelde belastingopbrengst grotendeels in lijn te houden met het vorige MJP en het percentage voor de watersysteemheffing te laten dalen. Dit zorgt voor een dempend effect op de gewogen gemiddelde belastingopbrengst. Hiermee voldoen we nog steeds aan het financiële uitgangspunt dat de standen van de bestemmingsreserves voor tariefsegalisatie vanaf 2029 positief staan. Deze mogelijkheid is verwerkt in het MJP 2027-2031.

Het dagelijks bestuur heeft ook overwogen om in de jaren 2030 en 2031 de gewogen gemiddelde belastingopbrengst verder te verlagen. Doordat we sturen op een gezonde financiële positie, rekening moeten houden met grote toekomstige opgaven en bestuurlijke keuzes die gemaakt moeten worden vanaf 2028 is dit niet wenselijk.